

## CONTENTS

|                                                                 |      |
|-----------------------------------------------------------------|------|
| SCIENTIFIC AND ORGANIZING COMMITTEE OF THE CONFERENCE . . . . . | IX   |
| ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΣΣΑΣ) . . . . .            | XI   |
| VORWORT ZUR PUBLIKATION (WOLF-DIETRICH NIEMEIER). . . . .       | XIII |
| ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ (ΕΛΕΝΑ ΚΟΡΚΑ). . . . .                              | XV   |

### INTRODUCTORY SECTION

|                                                                               |    |
|-------------------------------------------------------------------------------|----|
| ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΣΣΑΣ                                                           |    |
| Οργάνωση, λειτουργία και έργο της ΑΖ' Εφορείας Αρχαιοτήτων Κορίνθου . . . . . | 1  |
| CHARLES K. WILLIAMS                                                           |    |
| In Corinth with Pausanias as guide. . . . .                                   | 11 |

### CORINTH AND NORTHEAST CORINTHIA

|                                                                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ΣΤΑΥΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ                                                                                         |     |
| Διακινήσεις, περάσματα και επικοινωνίες στη νεολιθική Κορίνθια . . . . .                                    | 27  |
| ΙΟΥΛΙΑ ΤΖΩΝΟΥ-HERBST                                                                                        |     |
| Η παράκτια Κορινθιακή πεδιάδα στη μυκηναϊκή περίοδο . . . . .                                               | 35  |
| ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΣΙΜΗ                                                                                            |     |
| Ενας πρόωμος θολωτός μυκηναϊκός τάφος στην Αρχαία Κόρινθο . . . . .                                         | 45  |
| JEANNETTE MARCHAND – ΙΟΥΛΙΑ ΤΖΩΝΟΥ-HERBST – MICHAEL BOYD                                                    |     |
| Αποτελέσματα επιφανειακής και γεωφυσικής έρευνας στο Ντοράτι Κορινθίας . . . . .                            | 55  |
| CHRIS HAYWARD                                                                                               |     |
| Corinthian stone exploitation and the interpretation of inscribed building accounts . . . . .               | 63  |
| RUNE FREDERIKSEN                                                                                            |     |
| The seventh century B.C. city wall at the Potters' Quarter in Corinth. Topographical implications . . . . . | 79  |
| ΑΜΑΛΙΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ – ΒΙΒΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΓΛΟΥ – ΕΛΕΝΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ – ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΙΠΙΛΟΥ                             |     |
| Αρχαϊκό νεκροταφείο στην Αρχαία Κόρινθο . . . . .                                                           | 91  |
| NANCY BOOKIDIS                                                                                              |     |
| Acrocorinth: the north slope. . . . .                                                                       | 99  |
| OLGA ZOLOTNIKOVA                                                                                            |     |
| The cult places of Zeus in the northeastern Peloponnese in the Geometric – Late Archaic periods . . . . .   | 111 |
| ΒΑΣΙΛΗΣ Θ. ΤΑΣΙΝΟΣ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΣΙΜΗ                                                                       |     |
| Αρχαία Κόρινθος – θέση: Αναπνοά (Αναπλογά) – οικόπεδο:                                                      |     |
| Α. Παπαθανασόπουλου – ανασκαφή: αρχαίου νεκροταφείου . . . . .                                              | 125 |
| RONALD S. STROUD                                                                                            |     |
| Xenophon and the topography of the Corinthia . . . . .                                                      | 135 |
| ALASTAR H. JACKSON                                                                                          |     |
| Polybius and Mummius' Isthmian victory, 146 B.C. . . . .                                                    | 143 |
| DAVID GILMAN ROMANO                                                                                         |     |
| Roman colonies in the Corinthian landscape . . . . .                                                        | 155 |
| ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΜΕΛΕΤΗ                                                                                            |     |
| Παλαιοχριστιανικό νεκροταφείο στην Αρχαία Κορίνθο . . . . .                                                 | 161 |

|                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------|-----|
| ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ                                                    |     |
| Στα ιχνή ενός προτοελλαδικού νεκροταφείου (:) στον Σχοίνο . . . . . | 169 |
| RICHARD TOMLINSON                                                   |     |
| The circular building at Perachora . . . . .                        | 175 |
| ΖΩΗ ΑΣΛΑΜΑΤΖΙΔΟΥ-ΚΩΣΤΟΥΡΟΥ                                          |     |
| Ρωμαϊκή έπαυλη στην Κατούνιστρα Λουτρακίου. . . . .                 | 179 |
| ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑ – ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΑΚΑΣ                                 |     |
| Δίολκος. Ένα σημαντικό τεχνικό έργο της αρχαιότητας . . . . .       | 191 |
| HANS LOHMANN                                                        |     |
| Der Diolkos von Korinth – eine antike Schiffsschleppe? . . . . .    | 207 |

## EAST AND SOUTHEAST CORINTHIA

|                                                                                                                                                                                                            |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| THOMAS F. TARTARON – DANIEL J. PULLEN                                                                                                                                                                      |     |
| The Saronic Harbors Archaeological Research Projekt (SHARP).                                                                                                                                               |     |
| Two seasons at Mycenaean Kalamianos. . . . .                                                                                                                                                               | 231 |
| ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ                                                                                                                                                                                           |     |
| Μυκεναϊκή δραστηριότητα στη βορειοανατολική Κορινθία.                                                                                                                                                      |     |
| Νέα στοιχεία από ακτές και ενδοχώρα . . . . .                                                                                                                                                              | 239 |
| CATHERINE MORGAN                                                                                                                                                                                           |     |
| The Late Bronze Age – Early Iron Age at the Isthmian sanctuary . . . . .                                                                                                                                   | 247 |
| ΒΑΣΙΛΗΣ Θ. ΤΑΣΙΝΟΣ                                                                                                                                                                                         |     |
| Αρχαία Κρώμνα . . . . .                                                                                                                                                                                    | 251 |
| ELIZABETH R. GEBHARD                                                                                                                                                                                       |     |
| Pausanias at the Isthmian Sanctuary. The principles governing his narrative. . . . .                                                                                                                       | 263 |
| TIMOTHY E. GREGORY                                                                                                                                                                                         |     |
| Η ανατολική Κορινθία στην παλαιοχριστιανική εποχή . . . . .                                                                                                                                                | 275 |
| ELENA KORKA – JOSEPH L. RIFE                                                                                                                                                                               |     |
| Systematic excavations undertaken by the Ministry of Culture and the American School<br>of Classical Studies at Athens for promoting the Roman cemetery on the Koutsongila Ridge<br>at Kenchreai . . . . . | 285 |
| ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΑΓΓΕΛΟΥ                                                                                                                                                                                      |     |
| Το σπηλαίο της Κλένιας . . . . .                                                                                                                                                                           | 297 |
| ΕΛΕΝΑ ΚΟΡΚΑ                                                                                                                                                                                                |     |
| Η γραπτή πώρινη σαρκοφάγος Φανερωμένης Χιλιομοδίου Κορινθίας.                                                                                                                                              |     |
| Προκαταρκτική παρουσίαση . . . . .                                                                                                                                                                         | 305 |

## CENTRAL CORINTHIA

|                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| JEANNETTE MARCHAND                                                                              |     |
| Investigations in the territory of Kleonai in the northeastern Peloponnesos . . . . .           | 313 |
| TORSTEN MATTERN                                                                                 |     |
| Kleonai. Neue Forschungen in einer Stadt des ›Dritten Griechenlands‹ . . . . .                  | 323 |
| JOHN F. CHERRY – JACK L. DAVIS – ADA KALOGIROU                                                  |     |
| The Nemea Valley in the Early Bronze Age . . . . .                                              | 333 |
| KIM SHELTON                                                                                     |     |
| Nemea before Zeus. Prehistory and early history in the area of the sanctuary . . . . .          | 345 |
| MARY K. DABNEY – JAMES C. WRIGHT                                                                |     |
| Ο μεσοελλαδικός και ο μυκηναϊκός οικισμός στην Τσούγκιζα της Αρχαίας Νεμέας . . . . .           | 351 |
| R. ANGUS K. SMITH – EVANGELIA PAPPI – MARY K. DABNEY –<br>SEVI TRIANTAPHYLLOU – JAMES C. WRIGHT |     |
| Ayia Sotira cemetery excavations, Ancient Nemea: 2006–2008 . . . . .                            | 363 |

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| STEPHEN G. MILLER                                                                        |     |
| The early Temple of Zeus at Nemea . . . . .                                              | 371 |
| JOSEPH MARAN                                                                             |     |
| Human settlement and Holocene geomorphological change in the Basin of Phlious. . . . .   | 379 |
| ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΑΖΑ-ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ                                                            |     |
| Αγία Ειρήνη Φλιασσίας . . . . .                                                          | 387 |
| ΖΩΗ ΑΣΛΑΜΑΤΖΙΔΟΥ-ΚΩΣΤΟΥΡΟΥ – ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΑΡΡΗ                                               |     |
| Αποθέτης αρχαϊκού ιερού στη θέση Πλακωμένος Λεοντίου στο Δήμο Νεμέας Κορινθίας . . . . . | 397 |
| VASCO HACHTMANN                                                                          |     |
| The Bronze Age settlement at Aidonia . . . . .                                           | 405 |
| ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ-ΒΟΤΣΗ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΑΖΑ-ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ                                 |     |
| Το μυκηναϊκό νεκροταφείο των Αηδονιών . . . . .                                          | 417 |

## WEST CORINTHIA

|                                                                                                                                                        |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| HECTOR WILLIAMS                                                                                                                                        |     |
| Archaeological Investigations at Ancient Stymphalos, 1982–2008 . . . . .                                                                               | 425 |
| KLAUS TAUSEND                                                                                                                                          |     |
| A mountain village in the Pheneatiki . . . . .                                                                                                         | 433 |
| ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΣΣΑΣ                                                                                                                                    |     |
| Η Φενεατική πεδιάδα. Τα αποτελέσματα των πρόσφατων ερευνών<br>της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας . . . . .                                                    | 437 |
| ΝΤΟΡΑ ΚΑΤΣΩΝΟΠΟΥΛΟΥ                                                                                                                                    |     |
| Η διαδρομή του Πausanias από την Ελίκη της Αχαΐας στους Αριστοναύτες της Κορινθίας . . . . .                                                           | 445 |
| ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΜΙΧΑ                                                                                                                                         |     |
| Νέα δεδομένα για το επίνειο της Αρχαίας Αίγαιας<br>στη τέση Μαύρα Λιθάρια, Δυτικής Ευρωστίνης . . . . .                                                | 451 |
| ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΑΡΡΗ                                                                                                                                          |     |
| Ανασκαφές στο Δερβένι στα πλαίσια του έργου »Χάραξη διπλής σιδηροδρομικής γραμμής<br>υψηλών ταχύτητων Κορίνθου-Πάτρων στο τμήμα Κιάτο-Πάτρα« . . . . . | 461 |
| ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΛΩΛΟΣ                                                                                                                                       |     |
| Αρχαιολογική έρευνα επιφάνειας στην περιοχή της Σικυώνας . . . . .                                                                                     | 469 |
| ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ                                                                                                                                   |     |
| Μυκηναϊκό και κλασικό νεκροταφείο στην Αρχαία Σικυώνα . . . . .                                                                                        | 479 |
| ΦΩΤΕΙΝΗ Α. ΜΠΑΛΛΑ                                                                                                                                      |     |
| Αρχαία Σικυώνα. Η αποκάλυψη τμήματος νεκροταφείου της ελληνιστικής εποχής . . . . .                                                                    | 491 |
| ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ-ΒΟΤΣΗ                                                                                                                               |     |
| Πυρά ταφικού μνημείου από τη Σικυώνα . . . . .                                                                                                         | 509 |
| ΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ                                                                                                                                      |     |
| Ανασκαφική έρευνα σε οικόπεδο στη θέση »Καμαράτιζα» Αρχαίας Σικυώνας . . . . .                                                                         | 519 |
| CHRISTIANE TYTGAT – ALAIN DE WULF – RUDI GOOSSENS –<br>MARC HENNAU – TIMOTHY NUTTENS – DANIEL VAN DAMME                                                |     |
| Titane: the survey 2004–2006 by the Belgian School at Athens . . . . .                                                                                 | 525 |

## CLOSING SECTION

|                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ – ΕΛΕΝΗ Γ. ΜΑΝΩΛΕΣΣΟΥ                                    |     |
| Η μεσαιωνική Κορινθία . . . . .                                               | 531 |
| ΕΛΕΝΑ ΚΟΡΚΑ                                                                   |     |
| Η αρχαιοκαπηλική δράση στη Κορινθία και η προστασία των αρχαιοτήτων . . . . . | 551 |